

Els reptes de l'educació (VII)

Mal de país

Salvador Cardús i Ros

La principal causa de la percepció de fracàs del sistema escolar català és haver generat durant massa anys unes expectatives excessives i sovint equivocades sobre la capacitat transformadora de l'escola i els seus mestres. L'actual paper de l'escola és modest, i modestes són les seves responsabilitats en els mals que li atribuïm. M'afanyo a dir que no pretenc relativitzar la gravetat de la situació actual, però sí que repetiré fins a la sacietat que l'escola no és aquesta vall de llàgrimes en què l'hem convertit darrerament.

El nostre sistema educatiu, en primer lloc, s'ha de situar en el marc dels canvis de civilització del món occidental al qual pertanyem i que viu amb una preocupació semblant les nostres mateixes dificultats. No és un consol, és clar, però sí que precisa millor l'àmbit de reflexió. Així, les acusacions fàcils que es fan a una determinada tradició pedagògica o les crítiques a alguns canvis legislatius poden estar fonamentades, però no expliquen per elles mateixes allò que se'ls atribueix. Estem massa concentrats en la nostra pròpia misèria i ens falta la perspectiva general per fer millors diagnòsis.

En segon lloc, s'ha de dir que el mal d'escola no és d'ara. Que s'hagi descobert fa poc indica fins a quin punt tots hem estat còmplices de les seves causes. El mal-estar educatiu, que per prudència vaig qualificar ja fa prop de deu anys de "desconcert", és un fet que es covava des de principis dels anys noranta, si no més en-

El malestar educatiu és un fet que es covava des dels anys noranta ■ CRISTINA FORÉS

rere. Però, com amb la crisi econòmica actual, ningú no l'anticipava perquè tots en participàvem. M'he fet tips de dir que "tenim problemes perquè hem anat bé", i d'avisar com la pèrdua del valor –no la pèrdua retòrica de valors!– dels béns materials quotidians anava lligada a la pèrdua del sentit del límit, indispensable en tot procés educatiu. Potser la crisi ens posarà a rotllo i resoldrà algun desgavell educatiu. Però no n'hi haurà prou.

També s'ha de dir, tercerament, que malgrat la constatació que hi ha malalt, no és clar que els

Estem massa concentrats en la nostra pròpia misèria i ens falta la perspectiva general per fer millors diagnòsis

ideòlegs de l'actual model educatiu hagin estat capaços de fer autocrítica. Quan, ara mateix, arriba a la universitat aquesta banalitat de dir que l'estudiant n'ha d'esdevenir el centre, i que això ha de relativitzar el paper del docent, on el professor passarà a fer d'entrenador, m'adono que també haurem d'esperar mitja dotzena d'anys més fins a descobrir que el desconcert ja aclapara els nivells superiors de l'ensenyament.

En aquesta línia, més que no pas seguir marejant l'escola, proposo que les mirades escrutadores es dirigeixin als centres de

Sociòleg, doctorat en ciències econòmiques i periodista (va ser subdirector de l'AVUI entre 1989 i 1991), ha realitzat força treballs d'investigació i ha publicat assajos de temàtica diversa

formació del professorat. Què han estat fent fins ara? Com han reaccionat a la crisi educativa? Quins canvis proposen? Tots els estudis assenyalen que la qualitat educativa, més enllà d'hores lectives, de les ràtios alumne/professor, de continguts curriculars, mètodes pedagògics o inversió pública, depenen de la qualitat de la formació dels seus docents. Jo no sé si s'ha de posar un examen als alumnes de sisè de primària, però sí que exigiria un examen de nivell de llengua als nous professors i obligaria a un reciclatge els que ja ocupen les seves places si no el superaven. Així doncs, i si posem l'atenció en el remei, que ja sabem quin és?

El dramatismes sobre l'avaluació de la nostra escola només és justificat si entenem aquesta institució com el delta on s'aboquen les responsabilitats educatives de tota la societat. Per dir-ho amb una frase: PISA no avalua l'escola, sinó que avalua tota la societat. I és la societat catalana la que s'ha de preguntar si es veu capaç d'establir un lligam estret entre la responsabilitat educativa de cadascú, inclosa la dels alumnes, i el futur ric i ple, culte i lliure, de Catalunya. ■

COP D'ULL

Cremen 75 vehicles abandonats

Un total de 75 vehicles abandonats es van cremar ahir a la matinada en un dipòsit de cotxes de l'Hospitalet de Llobregat. Segons van informar els Bombers de la Generalitat,

l'incendi es va iniciar al voltant de les 1.12 hores, al dipòsit situat a la confluència del carrer 43 amb el de la Feixa Llarga, al barri de Bellvitge. Nou dotacions de bombers van participar

en les tasques d'extinció i van poder apagar totalment les flames a les 4.30 hores. Tots els vehicles estaven donats de baixa i cap persona va resultar afectada. ■ ACN

Oci Port Aventura tindrà un recinte comercial i d'oci de 25.000 m²

La direcció general de Comerç ha donat llum verda a la implantació d'un recinte comercial i d'oci a Port Aventura, a Salou. El projecte inclou equipaments com botigues, sales de cinema i un bowling.

Universitats La UPF avisarà abans de l'idioma de les assignatures

La Universitat Pompeu Fabra (UPF) va presentar ahir el seu projecte multilingüe, que proposa advertir els estudiants de l'idioma en què s'impartiran les assignatures abans que es matriculin. La finalitat d'aquest projecte és protegir l'ús del català a les aules, sobretot en aquelles en què hi ha alumnes estrangers. ■

Successos Mor lapidada una dona acusada d'adulteri a Somàlia

Una dona de 35 anys va morir dilluns lapidada a Kismayo, a Somàlia, perquè un tribunal de la milícia integrista islàmica d'Al-Shabab la va culpar d'adulteri. Va admetre haver-se casat amb dos homes.

Cooperació Creu Roja i Danone impulsen un pla de millora alimentària

Creu Roja i Danone s'uneixen per portar a terme un projecte per aconseguir un fons de 1.000 milions de llavors. Això permetrà millorar la seguretat alimentària en països en vies de desenvolupament.